

faae deres Væres, at faae gode Væres, saa billige som muligt. Det er en ubestribelig Ret, som Enhver har, naar han skal overtage Forpligtelser eller nye Skatter, at han kan faae sine Livsformødenheder, og Huusgeraad, saa billigt som muligt, og naar vi kunne faae vore Væres billigere, paa den Maade, der nu finder Sted, kan jeg ikke stemme for at gaae ind i nye Forhold, og for at hjælpe den Fattige, betale Mere derfor. Dette troer jeg ikke kan holde Stil, og kan heller ikke udledes af de Bestemmelser, der findes i Næringsloven eller andre Love, da det er det Grundprincip, hvor paa Alt hviler, at jeg, som Statsborger, maa søge at faae mine Forbrugsgjenstande, saa billigt som muligt. Den ærede Rigsdagsmand fremhævede ogsaa stærkt, at Lovforslaget kun henviste til, at den enkelte Kobbersmed kunde holde en Omsører, men at derimod ikke flere Kobbersmede kunne slaae sig sammen, og at det saaledes vilde være umuligt for den fattige Mand at holde Kobbersører, men jeg troer dog ikke, at Lovforslaget indeholder Nogetsom helst, der kan forhindre Flere i at slaae sig sammen om at holde Kobbersører, ja, en heel Byes Kobbersmede vilde kunne slaae sig sammen om at holde Kobbersører, naar de have Øyst dertil. Det, Fleertallets Forslag er begrundet i, er den frie Concurrence, og Enhver maa visnok ierksende, at det er Grundvolden for al Handel og Værdi. Det er den frie Concurrence, som bringer Forbedring i disse Forhold, men det er en Selsøge, at Den, der mangler Capital, som er en Betingelse for Concurrence i større Maalestok, maa søle Savnet af denne og kæmpe for at skaffe den. Jeg kan ikke vente at faae de Væres, jeg sælger, høiere betalt end enhver Anden, men just derfor maa min Bestræbelse være rettet paa at faae mine Væres billigere og at indføre saadanne Forbedringer, hvis jeg er Fabrikant, at jeg kan levere dem bedre og billigere. Enhver Fabrikation bør være bygget paa fri Concurrence, og det er Retten til denne, vi have indbrømmet Kobbersmedene. Naar man siger, at Kobbersmedene kunne levere deres Væres billigere og betale Mere for det gamle Metal, saa troer jeg rigtignok, at dette grunder sig paa en Feiltagelse; thi jeg troer, at Kobber-

værkerne ikke tage Mere for deres Væres end Kobbersmedene, men man maa tage Transportkostningerne i Betragtning; Vogne og Heste, hvorved Værene føres omkring, have jo Kobberværkerne ikke frit, Omsøtningerne derved maae lægges paa Værene, saa der kan ikke i denne Henseende opstilles en Sammenligning mellem Kjøbstad og Land, thi Værene maae jo ofte føres 6, 8, 20, 30 Mile til det Sted, hvor de leveres, og kunne Kobbersmedene da levere deres Væres billigere, naar de skulle tilføres Kjøberne paa en saadan Maade, troer jeg, det er rigtigt, at vi have opstillet en fri Concurrence imellem dem; vi kunne ikke gjøre Mere. Der siges, at Kobbersmedene ere uhelligere stillede end andre Haandværkere, og det er vistnok Tilfældet, men derfor er det jo ogsaa, at vi sjaenke dem Retten til den frie Concurrence, og kunne de da ikke bestaae, gaaer det dem som enhver anden Næringsdrivende, de maae bukke under. Men Statsborgeren har en Rettighed til at faae sine Forbrugsgjenstande saa billigt, som disse kunne leveres ham, og det er denne Ret, vi maae hevde. Det er sagt, at det af Udvalgets Fleertal foreslaaede Lovforslag er affattet saaledes, at man ikke kunde gaae ind derpaa, men jeg har allerede fremhævet, at forinden det blev affattet, har man forvisset sig om, at Regeringen kunde gaae ind derpaa og kunde benytte det, og da den høitærede Minister har udtalt det Samme, kan der ikke være nogen Tvivl om, at den ærede Regering vil gjennemføre det, hvis det bliver vedtaget. Der er altsaa to Veie, at gaae for at ordne dette Forhold, enten at gaae med Fleertallet, og lade Bedkommende concurrere frit, eller med Regeringen og borttage en Rettighed, der har hundrede Mars Hævd, det kan ikke nytte, at vi lade haant om hundrede Mars Hævd; vi holde meget fast derpaa, naar der er Tale om Skattebyrder og Afgifter; da siger man, det er en god gammel Skat, som er baaven i 100 Mar, men her er Tale om en Rettighed, det er en god gammel Rettighed, vi have høvt til at faae vore Kobberværes billigt, den have vi høvt i 100 Mar, og jeg synes, at der for os er Grund til at hevde en Rettighed, der har været i 100 Mar; jeg troer ikke, at vi alene bør holde fast paa Byrder, fordi de ere gamle, men ogsaa paa